

מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים

מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים הינו יחידה מקצועית בתמ"ת המטפלת בנושאים הקשורים לענפי היהלומים, התכשיטים ואבני החן. המינהל משמש כחוליה מקשרת בין תעשיות היהלומים, אבני החן והתכשיטים לבין משרד התמ"ת בפרט, ומשרד הממשלה בכלל.

מינהל היהלומים משמש גם כתחנת מכס בלעדית בארץ ליבוא ויצוא של יהלומי גלם, יהלומי תעשייה ויהלומים מלוטשים. המינהל אחראי על הפעלת "צו הפיקוח על היהלומים יבואם-יצואם 1979" ומתן רישיונות לעיסוק ביהלומים. כמו כן, עוסק המינהל במתן המלצות לויזות לקניינים מחו"ל. המינהל בוחן תכניות השקעה למפעלים מאושרים וממליץ בפני מינהלת מרכז ההשקעות. המינהל בוחן תכניות של יצואנים לסיוע במסגרת כלי הסיוע השונים ליצואנים.

להלן פעילויות שביצע המינהל במהלך השנה:

רגולציה של תעשיות היהלומים

- **רישיונות עיסוק ביהלומים:** מתן רישיונות מהמפקח על היהלומים, בהתאם לסוג הפעילות: יצרן, סוחר, צורף.
- בשנת 2008 חודשו רישיונות לכ-2,200 בעלי רישיונות קיימים וניתנו 159 רישיונות חדשים.
- **פעילות תחנת מכס יהלומים ואבני חן:** תחנת המכס מופעלת ע"י שלשה מעריכי יהלומים. כל משלוחי היבוא של יהלומים לישראל עוברים בדיקה פיזית ומשתחררים אך ורק בתחנת המכס המופעלת ע"י מינהל היהלומים. ניתן גם לשחרר בתחנת המכס אבנים יקרות. כל משלוחי היבוא והיצוא מוקלדים ע"י המינהל ומועברים למל"מ וללשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- **תהליך קימברלי:** החל מתאריך 1.1.2003 נכנסו לתוקף ההוראות המחייבות של תהליך קימברלי, והופעלה שיטת התייעוד והפיקוח על הסחר ביהלומי גלם. ישראל הייתה המדינה הראשונה בעולם שהנפיקה תעודת קימברלי. ב-1.1.03 כ-74 מדינות הצטרפו להסכם קימברלי, כולן התחייבו להפעיל את שיטת התייעוד והפיקוח, ולסחור רק עם מדינות שהתקבלו כחברות וממלאות אחר התנאים והדרישות שהתקבלו בכנס המדינות החברות בנובמבר 2002. נציגי המינהל הינם חברים נבחרים בוועדות העבודה של תהליך קימברלי ומשתתפים בדיונים ובתהליך קבלת ההחלטות. בשנת 2008 הונפקו 5,551 תעודות קימברלי והתקבלו 7,967 תעודות קימברלי ביבוא.

מתן שירותים ייחודיים לתעשייה

- **מפגש בין יהלומנים ותכשיטנים:** בשנת 2008 התקיימה תערוכת תכשיטים במרכז הירידים ת"א. במסגרת התערוכה השתתפו כ-160 מציגים מענף התכשיטים, היהלומים ואבני החן. תערוכה זו יועדה לשוק המקומי ולחו"ל והתבטאה בתנועה ערה של מבקרים. התערוכה אורגנה ע"י קבוצת "שטיר" בחסות התמ"ת, מכון היצוא ואיגוד תעשיית התכשיטים בישראל.

- **סיוע לענף התכשיטים:** במהלך שנת 2008 נבדקו בקשות של מפעלי תכשיטים, במסגרת הסיוע שמגיש המשרד לתעשייה. במסגרת זו נבחנה בקשה להקמת מאגד של יצרני תכשיטים ליצוא (7 יצרנים במאגד).
- **ויזות לקניינים מחו"ל:** המלצות בפני משרד הפנים ומינהלת עובדים זרים במשרד התמ"ת ושגרירויות ישראל, על מתן ויזות לקנייני יהלומים המבקשים להגיע ארצה לצורך מסחר ביהלומים, ולגבי אשרות שהייה ועבודה בארץ.
- **ועדות ענפיות:** השתתפות בוועדות הקשורות לענפי התכשיטים והיהלומים במוסדות כמו מכון היצוא, מכון היהלומים, התאחדות תעשיית היהלומים.

ארגונים והסכמים בינלאומיים

- **ארגון סיבגי:** ישראל חברה בארגון סיבגי. הארגון דן בנושאים הקשורים לענפי היהלומים, אבני חן ותכשיטים. המינהל מייצג את ישראל בארגון סיבגי, ומשמש החוליה המקשרת בין הארגון ובין התעשיות בארץ.
- **אמנת וינה למתכות יקרות:** ישראל חברה משנת 2005 ומשתתפת קבוע בדיונים.
- **תהליך קימברלי:** בכינוס השנתי שהתקיים בנובמבר 2008 בניו דלהי נבחרה ישראל כסגנית יו"ר תהליך קימברלי לשנת 2009. ישראל תכהן כיו"ר התהליך בשנת 2010.

חוקים, צווים, תקנות ותקנים

- **חוק איסור הלבנת הון:** הדרכת יהלומנים לגבי הכללים החלים על העברת כספים ותמורות מחו"ל, עפ"י החוק לאיסור הלבנת הון. תאום בין הרשות לאיסור הלבנת הון וענף היהלומים בתקנות הקשורות לענפי היהלומים.
- **צו הפיקוח על היהלומים:** המינהל, בשיתוף עם המחלקה המשפטית בתמ"ת פועלים לשינויים בצו הפיקוח על היהלומים.
- **תקנים לזהב וכסף:** השתתפות ברכיזיות של תקנים בתחום הזהב והכסף. התקן לזהב מחייב את היצרנים בהטבעת המוצרים לפי דרגת טוהר הזהב הן בייצור מקומי והן ביבוא. התקן לכסף הוא וולנטרי.

יהלומים מלאכותיים (סינטטיים)

- לאור התגברות החשש בעולם מסחר ביהלומים מלאכותיים, מעשי ידי אדם, מתנהלים דיונים עם ראשי הענף, במטרה להביא לגילוי נאות של יהלומים אלה.

הכשרה מקצועית

- בשיתוף פעולה עם האגף להכשרה מקצועית - תכניות לימודים גובשה החלטה להכין תכנית לימודים בתחום העיצוב הממוחשב, כדי ליצור קורסים לעוסקים בענפי התכשיטים והיהלומים.

- ביקורת בחנויות: במהלך 2008 ביצעו עובדי המינהל ביקורות בחנויות תכשיטים ברחבי הארץ מתוקף חוק התקנים, צו אימות הזהב.

הסברה ונתונים סטטיסטיים

- הסברה בארץ ובחו"ל לגבי ענפי היהלומים, אבני חן ותכשיטים. אחת לחודש, מפרסם המינהל נתונים על התפתחויות הסחר ביהלומים לגבי אותו חודש. אחת לשנה מפרסם המינהל נתונים שנתיים לגבי היקף היבוא והיקף היצוא של ענפים אלה וכן את רשימת 30 היהלומנים המובילים ביצוא.